

er een kiest welke op de éne of op de andere helft van 's mensen geestelijke vermogens een zekere verlamdende werking oefent.

De studenten keren zich terecht tegen soms voorkomende verwaarlozing van de belangen der middelmatigen, weigeren te formele benadering, voelen dat, ofschoon zij zelf meer voorschriften en strakker gebondenheid door op het beperken der stof en meer leiding bij hun werk aan te dringen, uitlokken een standarisering, die bij vergift-doses goed uitvoerbaar is, daar toepassing verkrijgt, waar zij in het minst niet thuis hoort: aan de universiteit. Dat hun de „routine” behandeling, gevolg van de massificatie, vaak niet bevalt, lijkt verklaarbaar en het protest hiertegen gerechtvaardigd. Het is een feit dat zonder vaste regels bij de grote studierichtingen een janboel dreigt, waar niemand baat bij heeft maar de huidige procedures voor eerste jaars studenten zijn al te ingewikkeld en alleen een meelevende studentenadministratie – zoals aan onze universiteit – begrijpt waar ook bij oudere jaars studenten de schoen wringt. Wel zouden de opposanten goed doen oog te houden voor de kleurigheid van een academische situatie: ofschoon moeilijk verdedigbaar is toch alleraardigst de vermelding in een handleiding voor studenten: „Men kieze voor deze stof een handboek; een goed handboek is niet licht te noemen”. Heel redelijk is het verzet van de studentenwereld met haar aversie tegen een teveel aan „multiple choice” onderzoeken of tegen examenvragen van het slag: „Give some contradicting concepts of the absurd; time twenty minutes”. Ongelijk heeft men met achterdocht: de bedoeling om studenten te kneden tot handlangers van een zelfzuchtige samenleving zit niet voor: waar is de „instelling” zo kritisch als op de kathedr en wie zijn er in die mate – vaak te zeer – afkerig van het georganiseerd één front maken als hoogleraren en lectoren?

De laatsten dramatiseren over het algemeen hun positie niet. Deze is van ouds wat vaag geweest. Geen bindende richtlijn bestond terzake van de verhouding tussen onderwijs, onderricht en vorming, indien men deze laatste wil verzelfstandigen. Meestal waren wetenschappelijke onderzoekprestaties reden om te benoemen en iemand als docent met wetenschappelijk onderwijs te belasten. Dit begrip docent is eenzijdig; er moet beide èn worden onderricht èn worden onderzocht. Het eerste vormt reeds een zware belasting vooral wanneer men zo veel mogelijk zelf wil tenteren of examineren in de centrale vakken binnen de onderscheiden studierichtingen¹⁾, en doet het betreuren – daar toch ook aan

¹⁾ Voor gewenst houd ik dat zoveel doenlijk mondeling wordt ondervraagd en in beperkte mate slechts schriftelijk werk wordt voorgelegd; het is in het algemeen raadzaam de definitieve beoordeling: onvoldoende — door herhaling van het tentamen of revisie van de ingeleverde stukken — aan hoogleraren en lectoren te laten, terwijl overigens naar behoeven